

ΗΜΕΡΗΣΙΟ ΓΕΝΙΚΟ ΛΥΚΕΙΟ
ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 29 ΜΑΪΟΥ 2009
ΑΡΧΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΘΕΩΡΙΑΣ

ΘΕΜΑ 1ο

Για τις προτάσεις από **A.1** μέχρι και **A.5**, να γράψετε στο τετράδιό σας τον αριθμό της καθεμιάς και δίπλα σε κάθε αριθμό τη λέξη **Σωστό**, αν η πρόταση είναι σωστή, και **Λάθος**, αν η πρόταση είναι λανθασμένη.

- A.1** Το Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν (Α.Ε.Π.) σε σταθερές τιμές μετράει την αξία της συνολικής παραγωγής σε τιμές του έτους βάσης. Μονάδες 3
- A.2** Ο πληθωρισμός ευνοεί όλα τα άτομα που το χρηματικό τους εισόδημα αυξάνεται με ρυθμό μικρότερο από τον ρυθμό του πληθωρισμού. Μονάδες 3
- A.3** Η διαρθρωτική ανεργία οφείλεται σε τεχνολογικές μεταβολές, οι οποίες δημιουργούν νέα επαγγέλματα και αχρηστεύουν άλλα, και σε αλλαγές στη διάρθρωση της ζήτησης, οι οποίες αυξάνουν τη ζήτηση ορισμένων προϊόντων και ταυτόχρονα μειώνουν τη ζήτηση άλλων. Μονάδες 3
- A.4** Στην αγορά ενός αγαθού, η μείωση της προσφοράς του, με σταθερή τη ζήτησή του, προκαλεί μείωση της τιμής ισορροπίας και αύξηση της ποσότητας ισορροπίας. Μονάδες 3
- A.5** Μία μείωση της τιμής ενός αγαθού κατά 10% θα οδηγήσει σε μια αύξηση της ζητούμενης ποσότητάς του πάνω από 10%, αν η ζήτησή του είναι ελαστική. Μονάδες 3

Για τις προτάσεις από **A.6** μέχρι και **A.7**, να γράψετε στο τετράδιό σας τον αριθμό της καθεμιάς και δίπλα του το γράμμα που αντιστοιχεί στη σωστή απάντηση.

- A.6** Η φάση του οικονομικού κύκλου που χαρακτηρίζεται από αύξηση της παραγωγής, του εισοδήματος και της απασχόλησης είναι η φάση
- α. της ύφεσης
 - β. της ανόδου ή άνθησης.
 - γ. της κρίσης.
 - δ. της καθόδου.
- Μονάδες 5
- A.7** Η συνολική δαπάνη των καταναλωτών για ένα αγαθό αυξάνεται, όταν
- α. η τιμή του αγαθού αυξάνεται και η ζήτησή του είναι ελαστική.
 - β. η τιμή του αγαθού μειώνεται και η ζήτησή του είναι ανελαστική.
 - γ. η τιμή του αγαθού αυξάνεται και η ζήτησή του είναι ανελαστική.
 - δ. η τιμή του αγαθού μειώνεται και η ελαστικότητα ζήτησής του είναι ίση με τη μονάδα.
- Μονάδες 5

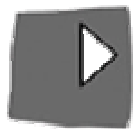
ΟΜΑΔΑ Β

Ένας από τους προσδιοριστικούς παράγοντες της ζήτησης ενός αγαθού είναι και «οι τιμές των άλλων αγαθών». Υπάρχουν αγαθά που η μεταβολή της τιμής του ενός επηρεάζει τη ζήτηση του άλλου. Να δώσετε τους ορισμούς των κατηγοριών στις οποίες διακρίνονται τα αγαθά αυτά (μονάδες 5). Να εξηγήσετε με τη βοήθεια διαγραμμάτων πώς η αύξηση της τιμής του ενός αγαθού επηρεάζει τη ζήτηση του άλλου, ανάλογα με την κατηγορία στην οποία ανήκουν τα δύο αγαθά (μονάδες 20)

Μονάδες 25

ΟΜΑΔΑ Γ

Μία υποθετική οικονομία παράγει δύο μόνον αγαθά, το X και το Ψ. Στον παρακάτω πίνακα παρουσιάζονται έξι συνδυασμοί ποσοτήτων των αγαθών X και Ψ που παράγει η εν λόγω οικονομία, με δεδομένη την τεχνολογία παραγωγής και χρησιμοποιώντας αποδοτικά (ορθολογικά) όλους τους συντελεστές παραγωγής που έχει στη διάθεσή της.

Συνδυασμοί ποσοτήτων	Παραγόμενες ποσότητες αγαθού X	Παραγόμενες ποσότητες αγαθού Ψ
A	100	0
B	80	40
Γ	60	70
Δ	40	90
E	20	105
Z	0	110

Γ.1 Να σχεδιάσετε την Καμπύλη Παραγωγικών Δυνατοτήτων της οικονομίας, στην τελευταία σελίδα του τετραδίου σας (στο μιλιμετρέ). Μονάδες 5

Γ.2 Να υπολογίσετε το κόστος ευκαιρίας του ψ σε όρους του X, όταν η οικονομία μετακινείται από τον συνδυασμό Γ στον συνδυασμό Δ, καθώς και το κόστος ευκαιρίας του X σε όρους του Ψ, όταν η οικονομία μετακινείται από τον συνδυασμό B στον συνδυασμό A. Μονάδες 6

Γ.3 Αν η οικονομία παράγει 50 μονάδες από το αγαθό X, ποια είναι η μέγιστη ποσότητα του αγαθού Ψ που μπορεί να παραχθεί; Μονάδες 4

Γ.4 Πώς είναι δυνατόν να παραχθεί ο ανέφικτος συνδυασμός που αντιστοιχεί σε 20 μονάδες του αγαθού X και σε 125 μονάδες του αγαθού Ψ; Μονάδες 5

Γ.5 Να χαρακτηρίσετε τον συνδυασμό που αντιστοιχεί σε 50 μονάδες του αγαθού X και σε 40 μονάδες του αγαθού Ψ (μονάδες 2). Τι συμβαίνει στην οικονομία, όταν παράγεται αυτός ο συνδυασμός; (μονάδες 3) Μονάδες 5

ΟΜΑΔΑ Δ

Τα δεδομένα του παρακάτω πίνακα αναφέρονται σε μία επιχείρηση που λειτουργεί στη βραχυχρόνια περίοδο. Η εργασία (L) αποτελεί τον μοναδικό μεταβλητό συντελεστή παραγωγής και η τιμή (αμοιβή) της είναι σταθερή.

Μονάδες εργασίας (L)	Συνολικό προϊόν (Q)	Μέσο προϊόν (AP)	Οριακό προϊόν (MP)	Μέσο μεταβλητό κόστος (AVC)	Οριακό κόστος (MC)
0	0	-	-	-	-
1	20	20	20	75	75
2		25		60	50
3	90	30	40		
4			30	50	50
5	145	29	25	51,72	60

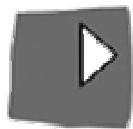
Δ.1 Να μεταφέρετε στο τετράδιό σας τον παραπάνω πίνακα και να συμπληρώσετε τα κενά του παρουσιάζοντας τους σχετικούς υπολογισμούς. Μονάδες 6

Δ.2 Να εξηγήσετε εάν ισχύει ο νόμος της φθίνουσας απόδοσης και σε ποια ποσότητα του μεταβλητού συντελεστή «εργασία» φαίνεται η λειτουργία του και γιατί. Μονάδες 5

Δ.3 Να κατασκευαστεί ο πίνακας προσφοράς της επιχείρησης, καθώς και ο πίνακας αγοραίας προσφοράς, με δεδομένο ότι το αγαθό παράγεται από 40 όμοιες επιχειρήσεις. Μονάδες 5

Δ.4 Να βρεθεί η αγοραία συνάρτηση προσφοράς, με δεδομένο ότι αυτή είναι γραμμική. Μονάδες 4

Δ.5 Χρησιμοποιώντας την αγοραία συνάρτηση προσφοράς, να βρείτε την ελαστικότητα προσφοράς του αγαθού, όταν η τιμή του αυξάνεται από 52 χρηματικές μονάδες σε 55 χρηματικές μονάδες. Μονάδες 5

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

ΟΜΑΔΑ Α

A.1 Σωστό (σελ. 136)

A.2 Λάθος (σελ. 166)

A.3 Σωστό (σελ. 170)

A.4 Λάθος (σελ. 98)

A.5 Σωστό (σελ. 42)

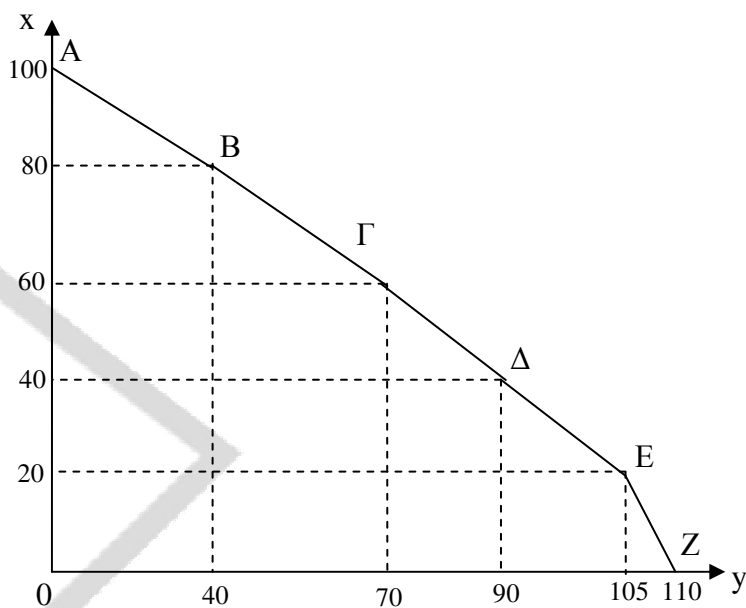
A.6 β **A.7** γ

ΟΜΑΔΑ Β

σελ. 35-36: «Οι τιμές των άλλων αγαθών... στους λοιπούς προσδιοριστικούς παράγοντες της ζήτησης για καφέ και για ζάχαρη».

ΟΜΑΔΑ Γ

Γ.1

Γ.2 $KE_y = \frac{\Delta x}{\Delta y} = \frac{60-40}{90-70} = \frac{20}{20} = 1$

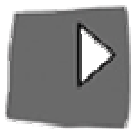
$KE_x = \frac{\Delta y}{\Delta x} = \frac{40-0}{100-80} = \frac{40}{20} = 2$

Γ.3

Συνδυασμοί	Αγαθό X	Αγαθό y	KE _y
Γ	60	70	
Γ'	50	y _r ' = 80	1
Δ	40	90	1

$KE_y = \frac{\Delta x}{\Delta y} \Leftrightarrow 1 = \frac{60-50}{y_r' - 70} \Leftrightarrow y_r' - 70 = 10 \Leftrightarrow y_r' = 10 + 70 \Rightarrow y_r' = 80$

Γ.4 Θα πρέπει να αυξηθούν αρκετά οι ποσότητες των παραγωγικών συντελεστών της οικονομίας ή να βελτιωθεί αρκετά η τεχνολογία της παραγωγής ή να υπάρξει συνδυασμός και των δύο. Στις περιπτώσεις αυτές η καμπύλη παραγωγικών δυνατοτήτων μετατοπίζεται προς τα δεξιά.

Γ.5 Συγκρίνοντας τον συνδυασμό ($x=50, y=40$) με τον μέγιστο δυνατό συνδυασμό (άριστο) $B(x=80, y=40)$ διαπιστώνω ότι για $y=40$ έχω $x_B=80>50$ οπότε ο συνδυασμός ($x=50, y=40$) είναι εφικτός αλλά όχι άριστος και βρίσκεται εντός (αριστερά) της Καμπύλης Παραγωγικών Δυνατοτήτων.

Στον συγκεκριμένο συνδυασμό ($x=50, y=40$) ορισμένοι ή και όλοι οι παραγωγικοί συντελεστές της οικονομίας υποαπασχολούνται.

ΟΜΑΔΑ Δ

Δ.1

L	Q	AP=Q/L	MP=ΔQ/ΔL	AVC=VC/Q	MC=Δ(VC)/ΔQ
0	0	-	-	-	-
1	20	20	20	75	75
2	50	25	30	60	50
3	90	30	40	50	37.5
4	120	30	30	50	50
5	145	29	25	51.72	60

$$AP_2 = \frac{Q}{L} \Leftrightarrow 25 = \frac{Q_2}{2} \Rightarrow Q_2 = 2.25 \Rightarrow Q_2 = 50$$

$$MP_2 = \frac{\Delta Q}{\Delta L} = \frac{50-20}{2-1} = \frac{30}{1} \Rightarrow MP_2 = 30$$

$$AVC_{50} = \frac{VC}{Q} \Leftrightarrow 60 = \frac{VC}{50} \Rightarrow VC_{50} = 3000$$

$$VC_{50} = L \cdot W \Leftrightarrow 3000 = 2W \Rightarrow W = \frac{3000}{2} \Rightarrow W = 1500$$

$$VC_{90} = L \cdot W = 3 \cdot 1500 \Rightarrow VC_{90} = 4500$$

$$AVC_{90} = \frac{VC}{Q} = \frac{4500}{90} \Rightarrow AVC_{90} = 50$$

$$MC_{90} = \frac{\Delta(VC)}{\Delta Q} = \frac{4500-3000}{90-50} = \frac{1500}{40} \Rightarrow MC_{90} = 37.5$$

$$MP_4 = \frac{\Delta Q}{\Delta L} \Leftrightarrow 30 = \frac{Q_4-90}{4-3} \Rightarrow Q_4-90=30 \Rightarrow Q_4=30+90 \Rightarrow Q_4=120$$

$$AP_4 = \frac{Q}{L} = \frac{120}{4} \Rightarrow AP_4 = 30$$

Δ.2 Η επιχείρηση λειτουργεί στη βραχυχρόνια περίοδο παραγωγής, χρησιμοποιώντας και σταθερούς και μεταβλητούς συντελεστές. Διαπιστώνω ότι ίσες διαδοχικές προσθήκες στην ποσότητα του μεταβλητού συντελεστή εργασία (L) έχουν ως αποτέλεσμα στην αρχή το οριακό προϊόν να αυξάνεται και στη συνέχεια να μειώνεται. Άρα, ισχύει ο νόμος της φθίνουσας απόδοσης. Ο νόμος της φθίνουσας ή μη ανάλογης απόδοσης εμφανίζεται μετά τον 3ο εργάτη και την παραγωγή 90 μονάδων προϊόντος, επειδή με την προσθήκη του 4ου εργάτη το οριακό προϊόν (MP) αρχίζει να μειώνεται.

Δ.3 Γνωρίζω ότι η καμπύλη προσφοράς της επιχείρησης είναι το ανερχόμενο τμήμα της καμπύλης του οριακού κόστους (MC) που βρίσκεται πάνω από την καμπύλη του μέσου μεταβλητού κόστους (AVC).

Σημεία	$P = MC \geq AVC$	Q_s
A	50	120
B	60	145

Εφόσον στην αγορά δραστηριοποιούνται 40 όμοιες επιχειρήσεις, σε κάθε επίπεδο τιμής θα προσφέρεται 40πλάσια ποσότητα.

Σημεία	P	$Q_{SM} = 40Q_s$
A	50	$40 \cdot 120 = 4800$
B	60	$40 \cdot 145 = 5800$

Δ.4

$$Q_s = \gamma + \delta p$$

$$B : 5800 = \gamma + \delta,60$$

$$A : 4800 = \gamma + \delta,50 \quad (-)$$

$$1000 = 10\delta \quad \Rightarrow \delta = \frac{1000}{10} \Rightarrow \delta = 100$$

$$A : 4800 = \gamma + 100 \cdot 50 \Rightarrow 4800 = \gamma + 5000 \Rightarrow \gamma = 4800 - 5000 \Rightarrow \gamma = -200$$

$$\text{Άρα: } Q_s = -200 + 100p$$

Δ.5

ΣΗΜΕΙΑ

A

P

$P_A=52$

Qs

$Q_A=5000$

Es

1,04

B

$P_B=55$

$Q_B=5300$

$$\text{Για } P_A=52 \text{ έχω } Q_A = -200 + 100 \cdot 52 = 5000$$

$$\text{Για } P_B=55 \text{ έχω } Q_B = -200 + 100 \cdot 55 = 5300$$

$$\frac{E_s}{A \rightarrow B} = \frac{\Delta Q}{\Delta P} \cdot \frac{P_A}{Q_A} = \frac{5300 - 5000}{55 - 52} \cdot \frac{52}{5000} = \frac{300}{3} \cdot \frac{52}{5000} = \frac{156}{150} \Rightarrow$$

$$\frac{E_s}{A \rightarrow B} = 1.04 > 1 \text{ ελαστική προσφορά}$$